

Työkyvyn ja työkyvyttömyyden arviointi

Työkyvyttömyyden arviointi työeläkelakien mukaan

- Julkisten alojen eläkelaissa (JuEl) on ammatillisen työkyvyttömyyden määritelmä virka- ja työsuhhteessa oleville, jolloin työkykyä arvioidaan suhteessa henkilön omaan työhön.
- Mikäli virka- tai työsuhdetta ei ole, työkykyä arvioidaan JuEl:ssa ja työntekijän eläkelaissa (TyEL) yleisen työkyvyttömyyden määritelmän mukaan.
 - Tällöin työkykyä verrataan yleisesti mihin tahansa sellaiseen työhön, jota työntekijän voisi "kohtuudella edellyttää tekevän".
- Sekä JuEl:ssa että TyEl:ssa arvioidaan 60 vuotta täyttäneiden työkyvyttömyyttä lievemmin kriteerein, jos työura on pitkä. Arvioinnissa huomioidaan henkilön työtehtävät ja se, onko niissä jatkaminen kohtuullista.
- Merimieseläkelaissa, tapaturmavakuutuslaissa ja kansaneläkelaissa on omat määritelmänsä.

Työkyvyttömyys sairausvakuutuslaissa vs. työeläkelaisissa

Sairausvakuutuslain mukaan henkilö on työkyvytön silloin kun

- hän ei sairauden tai vamman vuoksi ole kykenevä tekemään omaa työtään tai sitä läheisesti vastaavaa työtä.
- ei ole riittävästi toimintakykyä tai
- sairauden hoito estää työnteon tai
- paraneminen vaikeutuu.

Työeläkelakien mukaan henkilö on työkyvytön

- jos hänen työkykynsä on heikentynyt sairauden tai vamman vuoksi vähintään kolmella viidesosalla.
- jos työkyky on heikentynyt vähintään kahdella viidesosalla, hänen katsotaan olevan osatyökyvytön.

Miten työeläkeoikeutta arvioidaan

- Työkykyä arvioitaessa otetaan huomioon jäljellä oleva kyky hankkia itselleen ansiotuloja saatavissa olevalla sellaisella työllä, jonka suorittamista voidaan häneltä kohtuudella edellyttää silmälläpitäen hänen
- koulutustaan
- aikaisempaa toimintaansa
- ikäänsä
- asumisolosuhteitaan sekä
- niihin verrattavia seikkoja.

Sairauksien vaikutus työkykyyn

- Työn vaatimukset vs. henkiset, fyysiset ja sosiaaliset voimavarat, persoonallisuus ja terveys
- Tietty sairaus heikentää eri ihmisten työkykyä eri tavoin
- Tiedyt sairaudet eivät vaikuta lainkaan työkykyyn
- Sairauden tai mielenterveyden häiriön jäännösoireet
- Psyykkinen työkyky (tai kognitiivinen työkyky) voi olla heikentynyt ilman sairauksia
- Vakavat sairaudet vaikuttavat psyykkiseen työkykyyn
- Krooninen kipu altistaa mielenterveyshäiriöille
- Työterveyshuollossa tehty työkykyarvio voi toimia kuntouttavana interventiona.
 - Työkykyarviossa saadaan selville, mikä heikentää tai vahvistaa työkykyä sekä mitä tekemällä siihen voidaan vaikuttaa.